

2490 Vårdutveckling Transjugulär intrahepatisk portosystemisk shunt (TIPS) Terapialternativ vid refraktär ascites och varixblödning *Marie Olin, Krasnodar Ivancev, Hans Verbaan*

DEBATT OCH BREV

2495 Varför förnekar »kostexperter« vetenskapen? *Ralf Sundberg, Karl-E Arfors, Annika Dahlqvist, Christer Enkvist, Björn Hammarskjöld, Johan Hedbrant, Åsa Larsson, Tore Persson, Göran Petersson, Jørgen Vesti-Nielsen*

2496 Hög tid för nytänkande i kostfrågan *Andreas Eenfeldt*

2498 Women's Health Initiative (WHI) dyr och misslyckad studie av kostintervention *Gunnar Johansson*

2499 Fetmakirurgi vid sömnapné? Effekten bör studeras i RCT *Karl A Franklin, Nina Rehnqvist, Bo Freyschuss, Susanna Axelsson*

2500 Kirurgkollegerna oroar sig med rätta över SBU *Stephan Rössner*

Endast på webben:

AKTUELLA TEXTER

- Kraftigt skärpta regler för samverkan läkare-industri i USA
- 110 nya platser på läkarutbildningen

Foto: IB, Bildbyrå/Lessing

KULTUR Flera av de kvinnor som stod modell för Gustav Klimt hade han sexuella relationer med. »Danaë« är en av hans mest sensuella målningar. Sidan 2503

Provocerande start av warfarinbehandling *Anders Odén, Martin Fahlén*

KULTUR

2501 Antraxforskaren tog sitt liv – var han en bioterrorist? *Lisbeth Nordström-Lerner*

2503 Gustav Klimt, Danaë och »det gylene regnet« *Jarl S Torgerson*

2507 LEDIGA TJÄNSTER

2510 PLATSANNONSER

2529 MEDDELANDEN

KLINIK OCH VETENSKAP En fallbeskrivning visar på gott resultat hos en patient som behandlades med stent i hjärnan. Sidan 2486

Foto: Claudio Bresciani/Scampix

DEBATT OCH BREV Kostdebatten fortsätter. Sidan 2495

W Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på lakartidningen.se

R Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Lakartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Inkontinensstudie i Lancet var forskningsfusik

I juni 2007 publicerade en österrikisk forskargrupp sensationella resultat rörande stamcellsbehandling av inkontinens. 38 av de 42 kvinnor som injicerades med autologa myoblaster i uretrasfinktern hade blivit helt kontinenta och fått en normaliserad sfinkterfunktion efter 12 månader.

Att fynden var lite för bra för att vara sanna bekräftades den 6 september i år när Lancet drog tillbaka artikeln efter att en hemligstämpad statlig österrikisk utredning funnit ett antal oegentligheter i studien (2008;372:789-90). Att oegentligheterna var så flagranta att beteckningen forskningskandal var motiverad kunde tidskriften Nature avslöja redan i augusti.

De 42 fallen utgjorde bara en del av de många patienter som behandlats utan etiskt tillstånd och som själva fick stå för kostnaderna i tron att det rörde sig om en beprövad behandling. AGES PharmMed – den tillsynsmyndighet som granskat fallet – hade också konstaterat att många studieprotokoll saknades eller hade

ändrats och att allvarliga komplikationer till behandlingen inte hade rapporterats.

Hur universitetet i Innsbruck hanterat dessa avslöjanden har förvånat många, däribland Natures ledarskribent (2008;454:917-8).

Studiens huvudman, urologen Hannes Strasser, har avstängts från direkt patientarbete. Strassers klinikchef Georg Bartsch, som undertecknat många av studiens dokument samt en försäkran till Lancet att han som medförfattare deltagit i studien, frias från ansvar.

Den som råkar mest illa ut är universitetets rektor Clemens Sorg, som varit pådrivande i utredningen och som krävt att Österrikes vetenskapsakademi skulle granska ärendet.

En enig universitetsstyrelse avskedade rektorn den 21 augusti för »bristande lojalitet«, varefter alla vidare granskningar lagts på is. En rättsprocess där drabbade patienter och rektor vill driva ärendet vidare är på gång.

»Att oegentligheterna var så flagranta att beteckningen forskningskandal var motiverad kunde tidskriften Nature avslöja redan i augusti.«

Josef Milerad
medicinsk
chefredaktör

josef.milerad@lakartidningen.se